

Էրկըրի տղայ ասեղի ծակէն Հընտըստան կը հէյթ :
 Ժամը կը հանէ մարդուն սրտին կամը :
 Կը ծնի էծը տէ կը տեսնեմ ուլը :
 Ճուրն ընկողը արծեւէն չի փախիր :
 Կէտէն անցար տէ կաւառը կօ խղզիս :

2.- ԿԻՒՐԻՆՑԻՆԵՐՈՒ ԱՆԷՄՔՆԵՐԷՆ ՏՐՅԱԿ ՄԸ

Աստուած դայ հախտի (1)	Մէկ փապուճով եօթնէրիկ էրթաս
Գետնին եօթը դաթը (2) անցնիս	Սեւ նաշըտ (16) վերնայ
Քէօր (3) ըլլաս	Շիլիի (17) տակը գայ, մնայ
Իլէշ (4) դայ, իլէշ տեսնէի	Էրկինքին կրակը թափի վրա
Խէրը (5) չտեսնես	Գետինը մննես (18)
Շան պողազ (6), շիշ պողազ	Աշխարհն մայիում (19) մնաս
Ձեռքը չորնայ	Պատին տակը մնաս
Չորնալիք	Էրկու էշկը (20) քէօրնայ
Շան ձյնած (7), շան լակոտ	Էտ (21) օրը չտեսնես
Ղարա խապարդ (8) դայ	Օր արեւ չի տեսնես
Տունը կլոխիդ փլի	Էրթաս տէ չի դաս
Օճախը անցնի, մարի	Ժամուն դուռը մնաս
Օղիկ օղիկ ըլլաս	Իշալլահ (22) կը սատկիս
Կծիկ կծիկ ըլլաս	Աստուած հոգիդ առնէ
Իլիշիկ (10) կըլի	Էրկոց էրիկ էրթաս
Ղարաթաղ (11) վերնայ	Դուռ դուռ մուրաս
Սատկիս շըլլամ (12)	Պառկած տեղէդ չելլաս
Չորնաս շըլլամ	Աստուծմէ կտնես (23)
Ուշախներուդ (13) խէրը չտեսնես	Չորնաս մնաս
Չժմնիս շըլլայ	Չօլուխ չօնուխի (24) տէր շըլլաս
Էշկիդ քէօրնայ (14)	Կէնն ու կէնէնչ (25) էրթաս
Ղարա դագայի դաս (15)	Տունդ աւրի

3.- ՀԱՆԵԼՈՒԿՆԵՐ ԿԻՒՐԻՆԻ ԳԱՒԱՌԱԲԱՐԲԱՌՈՎ

1. Կետնէն կ'եւէ քիւրքով տէտէ (կաղամբ)
2. Էրկան մագի կէնէնչ քաղի: (Կանանչ չիշ)
3. Լերանն էտեւ պուումա (1) մը խոտ: (Միրանի գօտի)
4. Լեռանն էտեւ կէս հաց: (Լուսին)
5. Էլայ լեռը վէրէցաւ (2) կոզիս սըսէոը: (Կարկուտ)

1) Իրաւունք: 2) Մալքը: 3) Կոյր: 4) Դիակդ: 5) Բարիքը, լար: 6) Կոկորդ: 7) Մնած: 8) Սեւ լուրդ: 9) Գլխուդ: 10) Հոգիդ, շունչդ: 11) Մարմինդ, կերպարանքդ: 12) Իշալլահ: Աստուած տայ: 13) Պատիկներուդ: 14) Աչքդ կուրմայ: 15) Սեւ արկածի: 16) Դուրսդ: 17) Վիզդ: 18) Մտնես: 19) Ջրկուած: 20) Աչքդ: 21) Այդ: 22) Աստուած տայ: 23) Գտնես: 24) Երախանքու: 25) Երիտասարդ ու կամանչ: 1) Անուր մը: 2) Թափեցան:

6. Էնդին մաղարայ (3) էսդին մաղարայ, Քրիստոս մէջը ճերբա կը խաղայ: (Ժամացոյց)
7. Ճընկըլա փոստիկ, տեղ չի կ'որ նստինք: (Կաթիլ)
8. Այ կապուտիկ կապուտիկ, անունն ասեմ չի դիտնաս: (Կապ ու տիկ)
9. Պատին ծակէն վէճ մը դտայ, կորուսի հէջ չկըտայ: (Մուկ)
10. Սեւ էջը չըլեցին, ուշախնեբը խնտացուցին: (Լաւաչ զոր կ'եփեն սաճի վրայ)
11. Մաղ մը ծափ կ'ընէր, ուր չեփ կ'ընէր: (Չամիչ)
12. Անի անի ծէն կու տայ սըղըրխանի: (Աքաղաք)
13. Թաղաւոր մը կայ հինուց,
Թակը(4) կըլոխն օսկի սոոց,
Էլաւ կէնչեց ննջեցելոց,
«Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց»: (Աքաղաղ)
14. Աստուած շինեց, մարդը քակեց: (Խաղող)
15. Քառցուն (5) դաթը մէկ սաւան: (Նուռ)
16. Յերեկը դալայ (6), գըշերը պէլայ (7): (Անկողին)
17. Էյ սըպըտրիկ սըպըտրիկ, ել նա էծերը վէր տուր: (Ածելի)
18. Այթը թախթա փըթ փըթ,
Իւթիւ թախթա չըթ չըթ,
Մէջն արապա գունաուդ
Տիկին պէրան տըզ տըզ: (Օրբան ու մանկիկ)
19. Օսկի դուքին (8) խփուեցաւ
Սաչախնեբը (9) կախուեցաւ: (Աչք)
20. Մանտրտիկ մարդիկ,
Հագեր են սեկէ վարտիկ: (Կաղին)
21. Էրկան պարտի (10) շուք շունի,
Խոշոր աչուի՝ լիս շունի: (Մեռել)
22. Էրկու ծորէ սէլ (11) կու գայ
Հինք էխպէրը դէմ կ'երթայ: (Խլինք ու մատներ)
23. Նստայ մնացի, էրկնցայ կացի: (Մէզ)
24. Տէվէն ախուր մտաւ, աղին ախլանկին տպաւ: (Շերեփ)
25. Մենք պան մ'ունինք, էրկու ծեռը քէպը (12) նստած ու նստած է:
(Բողուղ)
26. Անճար քաղարջ (13), անկրակ պաղարջ: (Մեղր)
27. Մենք պան մ'ունինք ինչուկու իրկու կ'էլուրտի (14), գըշերը պերանը պաց կը պառկի: (Ոտնաման)
28. Պատիհան մը սուր ուրազ: (Բերան ու ակոսայ)
29. Էջ մը կու գայ զոսլով, պուտուղ կու տայ տողալով: (Ջրաղացք)
30. Ագի (15) ունի, հողի շունի: (Տապակ)
31. Վէրէն տերվէր (16) էկած եմ,
Կոտիս ծիգ ծիգ կապած եմ,
Հարկաւորիս յարկած եմ,
Էլած տեղիս նստած եմ: (Աւել)

3) Բարայր: 4) Թագր: 5) Քառասուն: 6) Մալուած, դիգուած: 7) Փորձանք: 8) Տուփը: 9) Մայրբը, ծուկնեբը: 10) Բարտի: 11) Հեղեղ: 12) Գրպանը: 13) Ջրաղաց: 14) Կը պտրտի: 15) Պոչ: 16) Դէպի վար:

32. Մենք պան մ'ունինք, կացող էկողուն ծեռքը կը պագնէ : (Դրան շախշախ)
33. Հարս մը ունիմ, որ եկող վացողին ձեռքը կը պագնէ : (Դրան բռնակ)

4.- ՆԱԽԱՊԱՇԱՐՈՒՄՆԵՐ ԿԻՒՐԻՆԻ

- Այրած հաց ուտողը դրամ կը դտնէ :
- Անլուայ երեսով հացին ամանին չեն մօտենար, պէրէքէթը կը փախի :
- Աւաղ Չորեքշաբթի առաւօտ խիստ կանուխ՝ տնեցիներէն մին, առանց ուրիշին հետ խօսելու, կ'ելլէ տանիքները կ'աւլէ, որպէսզի նոյն տարիին մէջ շարիք մը չպատահի իրենց :
- Գեղեցիկ տղայ մը շար նազարէ (17) պահելու համար, անոր օձիքը փուշ մը կը խոթեն :
- Գիշերը ծիթ ծամողը՝ մեռելի միտ ծամած կ'ըլլայ :
- Գլխէն կտրուած մազերը կամ կ'այրեն, կամ պատին ծակը կը խոթեն, որովհետեւ եթէ կոխկոտուի դուրսը կը ցաւի :
- Եթէ աղջիկ մը եղունդով դետինը փորէ, հայրը կը մեռնի, եթէ կին մը փորէ՝ էրիկը կը մեռնի :
- Եթէ անծեղը կանչէ, նոյնպէս եթէ ափին մէջը կամ կոկորդը մարմաջէ, լուր կու գայ ճամբորդէն :
- Եթէ աջ աչքը խաղայ՝ կամ ճամբորդը կու գայ կամ լուր մը : Իսկ եթէ ձախ աչքը խաղայ՝ աղէկի նշան չէ :
- Եթէ դիշեր ատեն հայելիին նայիս, «կէմբն պաքմիշ կ'ըլլայ» (նաւը կ'ընկըզմի) կ'ըսեն :
- Եթէ հաւը խօսի աղէկ չեն սեպեր, իսկոյն կը մորթեն դայն :
- Եթէ նորածինը ծնած պահուն ափը բացած ըլլայ, կը նշանակէ թէ առատաձեռն պիտի ըլլայ :
- Եթէ պարսպ օրրանը օրօրեն, նոյն օրրանը պառկող տղան կը մեռնի :
- Երբ գարնան առաջին անգամ երկինքը որոտայ, կոնակներն դետին տուած կը պառկին, որպէսզի «ղուլինճ» չուենան :
- Երբ կատուն լուացուի, հիւր դալու նշան է :
- Երբ կերակուրի վրայ օտարական մը դայ, «Ղայնանադ քեզի ամուր կ'ուզէ էդէրէմ» (18) կ'ըսեն :
- Ճրագին պատրոյգը երբ քիթ բռնէ աղտեղութենէ, կը նշանակէ թէ հիւր պիտի գայ :
- Երբ մէկը նստած տեղը բան մը կորսնցնէ՝ եւ դտնելու համար ոտքի ելլէ ու դտնէ՝ «Սառանան պոյդ չափեց» կ'ըսեն :
- Երբ մէկուն մօտ շունը ոռնայ, կը կարծեն թէ այն տան մէջ մահ պիտի պատահի. ուստի նոյն տան մէջ գտնուողները կամ ոտնաման մը երեսն ի վար կը դարձնեն, եւ կամ դանակ մը դետին կը ցցեն, որպէսզի չի վնասուին ոռնոցէն :
- Երբ նորածին մանկան մօր կաթը նուազի, խաշնարածին հաց մը կու տան, զոր մինչեւ իրիկուն հետը պտղացնելէն հտք՝ կը յանձնէ նոյն մօրը, որ դայն ուտելով կաթը առատանայ :

17) Փորձակէ, վտակէ : 18) Եղիք, կ'երի :